

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Doenlijk beleid dient centraal te staan gedurende het héle beleidstraject.

Dillen, L. F. van; Keesman, M.

Citation

Dillen, L. F. van, & Keesman, M. (2024). Doenlijk beleid dient centraal te staan gedurende het héle beleidstraject. *Economisch Statistische Berichten*, 109(4833), 210-212. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/4176235>

Version: Publisher's Version

License: [Creative Commons CC BY 4.0 license](#)

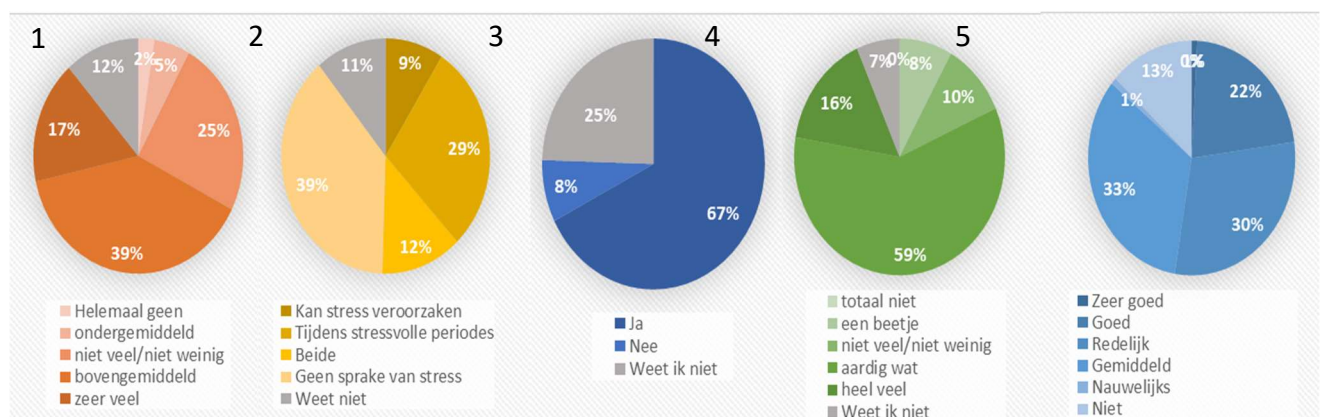
Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/4176235>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Zo'n 450 ambtenaren namen vrijwillig deel aan drie webinars over doenlijk beleid. Dit waren wetgevingsjuristen, beleidsmakers, handhavers en andere medewerkers van de verschillende ministeries, maar ook ambtenaren van gemeentes, agentschappen, uitvoeringsinstanties, inspectiediensten en de rechtspraak. Voor de webinars deelden wij een enquête die wij als input gebruikten voor discussie. De geanonimiseerde responsen hierop (200 in totaal; zie Figuur A1 hieronder voor hun werkplekken) beschrijven hoe doenlijk betreffende ambtenaren hun eigen beleid vinden.

We vroegen ambtenaren hun beleid te beoordelen aan de hand van de vijf indicatoren van doenlijkheid volgens de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR, 2017). Dit zijn: 1) aantal benodigde acties, 2) samenloop met levensgebeurtenissen of stress, 3) stapeling van lasten, 4) mentale belasting, en 5) de voorzienbaarheid en proportionaliteit van de gevolgen van niet-naleven. Daarnaast vroegen we in hoeverre zij nu al rekening houden met doenlijkheid van beleid en in hoeverre zij hierin ondersteund werden. Hieronder vindt u de exacte enquête vragen en de resultaten per vraag. Figuur A2 en A3 visualiseren de bevindingen.

Figuur A2. Beoordelingen van ambtenaren van hun beleidsdossiers aan de hand van de vijf indicatoren van doenlijkheid (WRR, 2017). Van links naar rechts: 1) benodigde acties (N=200), 2) stress (N=200), 3) stapeling (N=200), 4) alertheid (N=200), en 5) voorzienbaarheid gevolgen (N=115).

1. Als u een inschatting zou moeten maken: Hoeveel acties/handelingen van de doelgroep worden er verwacht in het beleid waar u nu mee bezig bent?

Meer dan de helft van de respondenten schatte in dat hun beleid zeer veel of bovengemiddeld veel acties/handelingen vraagt van burgers. Slechts zeven procent verwachtte onder gemiddeld of helemaal geen handelingen. Daarnaast had 12% hier geen zicht op.

2. Denkt u dat het beleid stress kan veroorzaken bij de doelgroep, of dat deze van toepassing is tijdens stressvolle periodes? Denkt u hierbij bijvoorbeeld aan levensgebeurtenissen zoals het overlijden van een naaste, het verliezen van werk, of een faillissement.

De helft van de respondenten denkt dat hun wet- of regelgeving stress veroorzaakt (bijvoorbeeld vanwege regeldruk of angst om fouten te maken) en/of van toepassing is tijdens stressvolle periodes. Zo'n 35% denkt dat hier geen sprake van is, en 11% weet het niet.

3. Heeft de beoogde doelgroep te maken met andere bestaande of voorgenomen regelgeving die (ook) veel acties/handelingen van hen vragen?

67% van de ambtenaren geeft aan dat de beoogde doelgroepen te maken hebben met andere bestaande of voorgenomen regelgeving die ook veel handelingen vraagt. Slechts 7% geeft aan van niet en 25% weet het niet..

4. In hoeverre vraagt het beleid of de regelgeving alertheid en aandacht van de doelgroep?

75% van de respondenten schat in dat het beleid waar zij aan werken aardig wat tot heel veel alertheid en aandacht vraagt van de doelgroep, en daarmee van hun mentale vermogens. Slechts 8% stelt dat dit onder gemiddeld is, en 7% weet het niet.

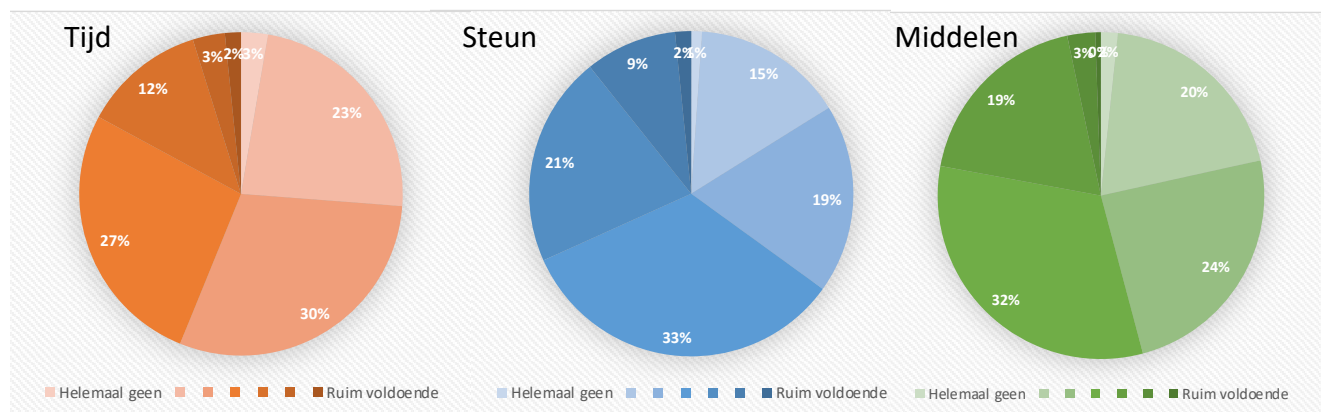
5. In hoeverre kunnen burgers en ondernemers de gevolgen van het niet naleven van wet- en regelgeving overzien? En in hoeverre staat dit in verhouding?

Van de 115 respondenten dacht 14 % dat de gevolgen van onoplettendheid niet te overzien zouden zijn voor hun doelgroepen. 33% procent schatten dit gemiddeld in en 30% net bovengemiddeld. Zo'n 23% dacht dat dit (tamelijk) goed te overzien is.

6. Wordt er in uw werkomgeving gedurende het beleidsproces rekening gehouden met het doenvermogen van de beoogde doelgroepen?

Hierop zei 10% nee en gaf 25% aan het niet te weten. 13% gaf aan dat dit aan het begin van het beleidsproces gebeurt, en 8% aan het eind. Minder dan de helft van de respondenten (43%) gaf aan dat gedurende het gehele beleidsproces met doenvermogen rekening wordt gehouden.

Figuur A3. De mate waarin ambtenaren voldoende (van links naar rechts) tijd (N=200), steun (N=187) en middelen (N=181) ervaren om de gedragseffecten van beoogd beleid te onderzoeken.

7. Vindt u dat er in uw werkomgeving voldoende tijd, steun en middelen beschikbaar zijn om de gedragseffecten van beoogd beleid te onderzoeken?

56% van de ambtenaren geeft aan onvoldoende tijd te hebben om de gedragseffecten van beoogd beleid te onderzoeken. 45% geeft aan onvoldoende steun te krijgen om dat te doen. En 46% geeft aan dat er onvoldoende (financiële) middelen beschikbaar zijn om doenvermogen onderzoek te doen.